

Izpit iz verjetnosti in statistike

Matematika – bolonjski univerzitetni študij in pedagoška matematika
1. februar 2012

1. Petrček si zelo želi avtomobilček *Strela McQueen*, zato najprej začne sitnariti mami, naj mu ga kupi. Če ne uspe, začne sitnariti očetu; če spet ne uspe, začne spet sitnariti mami, nato očetu in tako naprej. Ko k -tič zasitnari mami, dobi avtomobilček z verjetnostjo $\frac{2^{-2k-1}}{1 + 2^{-2k}}$, ko pa k -tič zasitnari pri očetu, dobi avtomobilček z verjetnostjo $\frac{2^{-2k-2}}{1 + 2^{-2k-1}}$ (mišljene so pogojne verjetnosti glede na dogodek, da avtomobilčka še ni dobil, k pa je mišljen posebej za mamo in posebej za očeta: če je torej že 3-krat sitnari mami in 2-krat očetu, ni uspel ter gre ponovno sitnari očetu, je $k = 3$). Privzamemo, da Petrček, če ne dobi avtomobilčka, sitnarjenje ponavlja v nedogled.
  - a) Kolikšna je verjetnost, da Petrček še po n -tem sitnarjenju (pri mami in očetu skupaj) **ne bo dobil** avtomobilčka?
  - b) Kolikšna je verjetnost, da Petrček **dobi** avtomobilček?
  - c) Recimo, da je Petrček dobil avtomobilček. Kolikšna je pogojna verjetnost, da mu ga je kupila mama?
2. Tri moške in tri ženske na slepo posedemo za okroglo mizo. Označimo z S število oseb, katerih soseda sta nasprotnega spola (t. j. levi sosed je drugega spola kot desni). Izračunajte $E(S)$ in $D(S)$.
3. Slučajne spremenljivke $X_1, X_2, \dots, X_{500}$ so neodvisne s porazdelitvijo:

$$\begin{pmatrix} -a & 0 & 2a \\ 1/3 & 1/2 & 1/6 \end{pmatrix},$$

kjer je $a > 0$. Označimo $S = X_1 + X_2 + \dots + X_{500}$. Približno določite a tako, da bo $P(S > 1000) = 0.05$.

4. Statistična spremenljivka X naj bo porazdeljena normalno $N(0, \sigma)$. Poiščite nepristransko cenilko za σ z najmanjšo možno disperzijo, ki temelji na enem samem opažanju.

Namig: X^2 je nepristranska cenilka za σ^2 . Kakšne oblike naj bo torej cenilka za σ ?